

Spis treści

Wprowadzenie (Artur Kuś, Mieczysław Kowerski)	11
--	----

Część I

Rozdział 1

Wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania przepływu towarów w Unii Europejskiej (Artur Kuś)	17
§ 1. Integracja gospodarcza i autonomia prawa Unii Europejskiej	17
§ 2. Podział prawa Unii Europejskiej	19
§ 3. Formy międzynarodowej integracji gospodarczej	20
§ 4. Rynek wewnętrzny Unii Europejskiej	22
§ 5. Swobody unijne i wspólne polityki	30
§ 6. Podstawowe zasady swobodnego przepływu towarów wewnątrz Unii Europejskiej	32
1. Uwagi ogólne	32
2. Zakaz wprowadzania nowych ceł i opłat o skutku równoważnym do ceł	32
3. Zakaz opodatkowania dyskryminacyjnego i protekcjonistycznego	34
4. Zakaz wprowadzania ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych	37
5. Dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu towarów	39
§ 7. Zewnętrzny element przepływu towarów - Wspólna Polityka Handlowa	42
1. Uwagi ogólne	42
2. Wspólna Polityka Handlowa jako wyłączna kompetencja Unii Europejskiej	43
3. Podstawowe środki Wspólnej Polityki Handlowej	45
§ 8. Zasady i funkcje prawa celnego Unii Europejskiej	48

Rozdział 2

Istota swobodnego przepływu osób w Unii Europejskiej

i Strefie Schengen (Anna Szachon-Pszenny)	51
§ 1. Geneza, ewolucja, podstawowe pojęcia swobodnego przepływu osób w Unii Europejskiej	51
1. Geneza i podstawy traktatowe swobodnego przepływu osób	51
2. Swobodny przepływ pracowników i swoboda przedsiębiorczości	52
3. Wpływ <i>acquis</i> Schengen na swobodny przepływ osób	54
§ 2. Ograniczenia przepływu osób w Unii Europejskiej	55
1. Uwagi ogólne	55
2. Wyłączenia od swobodnego przepływu osób	56
3. Traktatowe podstawy ograniczeń swobodnego przepływu osób	56
4. Odmowa wjazdu i wydalenie	57
5. Przestanki bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego	57
§ 3. Strefa Schengen jako wzmocnienie swobodnego przepływu osób	58
1. Współpraca państw europejskich w zakresie swobodnego przepływu osób	58
2. Powstanie strefy Schengen	61
3. Zasady współpracy państw strefy Schengen	61
4. Włączenie <i>acquis</i> Schengen do prawa Unii Europejskiej	63
5. Kodeks Graniczny Schengen jako kodyfikacja zasad swobodnego przepływu osób	64
6. Państwa Unii Europejskiej a państwa strefy Schengen	65
§ 4. Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	68
1. Definicja i podstawy traktatowe przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	68
2. Akty prawne przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	70
3. Programy rozwoju przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	71
4. Odrębna pozycja Wielkiej Brytanii i Irlandii	73

Część II

Rozdział 3

Wprowadzenie towaru na obszar celny Unii Europejskiej... 77

(Piotr Witkowski)

§ 1. Wprowadzenie towaru na wspólny obszar celny, jego przedstawienie i deklaracja skrócona	77
1. Wprowadzenie towaru na wspólny obszar celny i dostarczenie go do urzędu celnego, miejsca uznanego lub wyznaczonego	77
2. Przedstawienie towaru wprowadzonego na wspólny obszar celny	81
3. Towary czasowo składowane	82
§ 2. Zgłoszenie celne - tryb zwykły	83
1. Zgłoszenie celne i osoba uprawniona do jego złożenia	83
2. Formy zgłoszenia celnego w trybie zwykłym	85
§ 3. Uproszczone formy zgłoszenia celnego	89
§ 4. Zgłoszenie celne w formie elektronicznej	91
§ 5. Zgłoszenie celne w formie ustnej i inne formy zgłoszenia celnego	93
§ 6. Wprowadzenie i przedstawienie towaru w Zmodernizowanym Wspólnotowym Kodeksie Celnym	95

Rozdział 4

Dług celny (Piotr Witkowski).....99

§ 1. Zabezpieczenie kwoty długu celnego	99
§ 2. Powstanie kwoty długu celnego	102
1. Okoliczności powodujące powstanie długu celnego	102
2. Ustalenie osoby dłużnika oraz czasu i miejsca powstania długu celnego	104
§ 3. Uiszczenie i wygaśnięcie kwoty długu celnego	105
1. Zarejestrowanie kwoty długu celnego	105
2. Uiszczenie - wygaśnięcie kwoty długu celnego	108
3. Zwrot i umorzenie należności celnych	112
§ 4. Dług celny w Zmodernizowanym Wspólnotowym Kodeksie Celnym ..	115

Rozdział 5

Przeznaczenia celne i procedury celne (Piotr Witkowski).....119

§ 1. Pojęcie i rodzaje przeznaczeń celnych	119
1. Systematyka przeznaczeń celnych	119
2. Przeznaczenie celne - zakres ogólny stosowania	122
3. Inne przeznaczenia celne	124
§ 2. Indywidualizacja procedur celnych - zakres i środki działania	125
1. Procedura dopuszczenia do obrotu i procedura wywozu	125
2. Procedura tranzytu	127
3. Skład celny i procedura składu celnego	128
4. Procedura uszlachetniania czynnego i procedura uszlachetniania biernego	130
5. Procedura przetwarzania pod kontrolą	135
6. Procedura odprawy czasowej	136
§ 3. Procedury celne w Zmodernizowanym Wspólnotowym Kodeksie Celnym - zakres stosowania i skutki	138
1. Procedura celna dopuszczenia do swobodnego obrotu i procedury celne umożliwiające wyprowadzenie towaru ze wspólnego obszaru celnego	138
2. Specjalne procedury celne	139

Rozdział 6

Elementy kalkulacyjne (Piotr Sawczuk).....143

§ 1. Taryfa celna	143
1. Uwagi ogólne	143

2. Wspólna Taryfa Celną Unii Europejskiej	144
3. Taryfy użytkowe	149
4. Wiążąca informacja taryfowa (WIT)	151
§ 2. Pochodzenie towarów	153
1. Uwagi ogólne	153
2. Niepreferencyjne pochodzenie towarów	155
3. Preferencyjne pochodzenie towarów	156
4. Wiążąca informacja o pochodzeniu	159
5. Pochodzenie towarów na gruncie Zmodernizowanego kodeksu celnego (ZKC)	160
§ 3. Wartość celna towarów	160
1. Uwagi ogólne	160
2. Pojęcie i znaczenie wartości celnej	161
3. Metody ustalania wartości celnej - wprowadzenie	161
4. Metoda wartości transakcyjnej	162
5. Elementy korygujące wartość celną	164
6. Weryfikacja wartości celnej	164
7. Zastępcze metody ustalania wartości celnej — wprowadzenie	165
8. Metoda wartości transakcyjnej towarów identycznych i podobnych	167
9. Metoda ceny jednostkowej	167
10. Metoda kalkulacyjna	168
11. Metoda ostatniej szansy	169

Rozdział 7

Operacje uprzywilejowane i zwolnienia celne

w prawie Unii Europejskiej (Piotr Witkowski).....171

§ 1. Zakres ogólny operacji uprzywilejowanych i zwolnień celnych	171
§ 2. Operacje uprzywilejowane	173
1. Powrotny przywóz towarów na obszar celny Unii Europejskiej	173
2. Produkty rybołówstwa dalekomorskiego oraz inne produkty wydobyte z morza	175
§ 3. System zwolnień celnych Unii Europejskiej	176
1. Zwolnienia celne przysługujące osobom fizycznym przybywającym na obszar celny Unii Europejskiej	176
2. Zwolnienie celne przysługujące osobie fizycznej będącej podróżnym	180
3. Zwolnienie celne związane z przeniesieniem działalności gospodarczej z państwa trzeciego na obszar celny Unii Europejskiej	181
4. Zwolnienie celne towarów przeznaczonych do promocji, reklamy i akwizycji	182
5. Zwolnienie celne dotyczące paliwa i środków niezbędnych do eksploatacji pojazdów mechanicznych oraz artykułów spożywczych i materiałów przywożonych na obszar celny Unii Europejskiej	184
6. Zwolnienie celne towarów o charakterze edukacyjnym, naukowym lub kulturowym	185
7. Zwolnienie celne towarów przeznaczonych do działalności charytatywnej i opiekuńczej oraz towarów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych	187
8. Zwolnienia celne udzielane instytucjom publicznym	191
9. Podsumowanie	192

Rozdział 8

Umowy celne i międzynarodowa współpraca celna.....195

(Anna Szachon-Pszenny)

§ 1. Polityka celna i współpraca celna Unii Europejskiej	195
§ 2. Zasady Światowej Organizacji Handlu jako podstawy międzynarodowej współpracy celnej	197
§ 3. Umowy celne jako element Wspólnej Polityki Handlowej	198
1. Uwagi ogólne	198
2. Procedura zawierania umów handlowych	199
§ 4. Umowy handlowe Unii Europejskiej	200
1. Rodzaje umów handlowych Unii Europejskiej	200
2. Europejski Obszar Gospodarczy	200
3. Specyficzna unia celna z Turcją	202
4. Umowy celne z Andorą i San Marino	204
5. Współpraca celna ze Szwajcarią	205
6. Europejska Strefa Wolnego Handlu	207

Rozdział 9

Zadania i struktura organizacyjna administracji celnych w państwach członkowskich Unii Europejskiej 209**(Piotr Witkowski)**

§ 1. Uprawnienia i obowiązki wspólne dla administracji celnych w państwach członkowskich Unii Europejskiej	209
1. Strategia działania administracji celnych w Unii Europejskiej	209
2. Zadania administracji celnych państw członkowskich w procesie nadzoru obrotu towarowego z państwami trzecimi	211
3. Współpraca administracji celnych państw członkowskich Unii Europejskiej	213
§ 2. Ustrój organów celnych w Polsce	214
1. Struktura organizacyjna i kompetencje administracji celnej na poziomie krajowym	214
2. Administracja celna na poziomie regionalnym i lokalnym	216
§ 3. Administracje celne w wybranych państwach Unii Europejskiej	217
1. Administracja celna w Niemczech	217
2. Administracja celna w Belgii	217
3. Administracja celna we Włoszech	218
4. Administracja celna w Bułgarii	219
§ 4. Priorytety w zakresie działań administracji celnej	219

Część III

Rozdział 10

Warunki przekraczania i procedury kontroli granic państw członkowskich Unii Europejskiej

W ruchu osobowym (Stanisław Dubaj)	225
§ 1. Uwagi ogólne dotyczące roli granic państw członkowskich Unii Europejskiej	225
§ 2. Możliwości przekraczania granic przez obywateli Unii Europejskiej i obywateli państw trzecich	226
§ 3. Procedury kontroli przy przekraczaniu granic państw członkowskich	227
§ 4. Odprawy szczegółowe	229
§ 5. Zarządzanie granicami wewnętrznymi państw członkowskich	231

Rozdział 11

System Informacyjny Schengen -**wdrożenie i perspektywy rozwoju** (Stanisław Dubaj) 235

§ 1. System Informacyjny Schengen jako kluczowy instrument wymiany danych	235
§ 2. Wpisy do Systemu Informacyjnego Schengen	236
§ 3. System Informacyjny Schengen drugiej generacji (SIS II)	237
§ 4. Polska jako przykład udziału kraju członkowskiego w Systemie Informacyjnym Schengen	241

Rozdział 12

Polityka migracyjna i azylowa UE (Stanisław Dubaj) 243

§ 1. Rozwój unijnej polityki w dziedzinie migracji i azylu	243
§ 2. Wdrażanie polityki migracyjnej w programach roboczych	244
§ 3. Polityka azylowa jako szczególny rodzaj unijnej polityki migracyjnej	249
§ 4. Wsparcie finansowe polityki migracyjnej i azylowej	254
§ 5. Polska polityka migracyjna i azylowa	254

Rozdział 13

Unijna polityka wizowa (Stanisław Dubaj)	257
§ 1. Ogólna deskrypcja wspólnego systemu wizowego	257
§ 2. Wspólnotowy Kodeks Wizowy	258
§ 3. Biała i czarna lista wizowa	260
§ 4. Problematyka warunków wydawania wiz	263
§ 5. Wizowy System Informacyjny	265
§ 6. Wizy- ogólna definicja i rodzaje wiz	270
§ 7. Procedury wydawania wiz	271
§ 8. Odmowa wydania wizy	274
§ 9. Jednolity formularz wizowy	274
§ 10. Substytuty wiz	275
§ 11. Przykładowe regulacje problematyki wizowej w Polsce	276

Rozdział 14

Uproszczenia w przekraczaniu granic - mały ruch graniczny (Stanisław Dubaj)	281
§ 1. Podstawowe zasady małego ruchu granicznego	281
§ 2. Umowy państw członkowskich z państwami trzecimi w sprawie małego ruchu granicznego	283
§ 3. Praktyczne aspekty funkcjonowania małego ruchu granicznego na przykładzie Polski	287

Rozdział 15

Służby kontroli granicznej państw członkowskich - przykładowe rozwiązania (Stanisław Dubaj)	289
§ 1. Formacje ochrony granic państw członkowskich	289
§ 2. Polska Straż Graniczna	291
§ 3. Policja węgierska w systemie kontroli granic	295

Rozdział 16

Nowe sposoby ochrony granic Unii Europejskiej i Strefy Schengen (Anna Szachon-Pszenny)	301
§ 1. FRONTEX jako agencja graniczna Unii Europejskiej	301
1. Podstawy prawne i geneza utworzenia agencji FRONTEX	301
2. Funkcje Europejskiej Agencji Granicznej	302
3. Status prawny i organy FRONTEX-u	304
4. Znaczenie siedziby Europejskiej Agencji Granicznej	304
5. Zmiany w funkcjonowaniu FRONTEX-u w 2011 roku	305
§ 2. Nowe formy ochrony granic w oparciu o FRONTEX	308
1. Uwagi ogólne	308
2. Europejski system nadzoru granicznego (EUROSUR) i europejska sieć patroli (EPN) jako rozwój działalności FRONTEX-u	309
3. Powstanie i działalność zespołów szybkiej interwencji na granicy (RABIT)	311
§ 3. Nowa polityka zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi ze szczególnym uwzględnieniem projektów zmian w strefie Schengen w 2011 roku	312
1. Uwagi ogólne	312
2. Podstawy traktatowe polityki zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi	313
3. Rozwój polityki zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi w działaniach instytucji Unii Europejskiej	314
4. Wzmocnienie zarządzania strefą Schengen jednym z priorytetów polskiej prezydencji	315
5. Projekty zmian funkcjonowania granic wewnętrznych i zewnętrznych w strefie Schengen w 2011 roku	317

Część IV

Rozdział 17

Organizacja przejść granicznych na granicach zewnętrznych w świetle dorobku Schengen (Stanisław Dubaj)..... 325

- § 1. Rodzaje przejść i ich infrastruktura 325
- §2. Delimitacja zasięgu terytorialnego przejść granicznych. 327
- §3. Przejścia graniczne z państwami trzecimi na granicach Polski. 328

Rozdział 18

Wpływ transgranicznego przepływu osób i towarów na rozwój regionu. Przykład województwa lubelskiego.. 333

(Mieczysław Kowerski)

- § 1. Uwagi ogólne 333
- § 2. Potencjał gospodarczy województwa lubelskiego 333
- § 3. Infrastruktura graniczna 335
 - 1. Przejścia graniczne województwa lubelskiego na granicy polsko-białoruskiej 335
 - 2. Przejścia graniczne województwa lubelskiego na granicy polsko-ukraińskiej 336
- §4. Badania skali ruchu granicznego oraz przepływu towarów i usług na przejściach granicznych. 340
- §5. Przepływ osób przez przejścia graniczne województwa lubelskiego w latach 2009-2010. 342
- § 6. Cel przekraczania granicy 347
- § 7. Wydatki osób przekraczających granicę 350
- § 8. Posumowanie 353